

Danmarks Biblioteksforenings Lærings- og Digitaliseringsudvalg

23.10.2019

REFERAT

TID: 8. oktober kl. 11.00-15.00

STED: Meldahls Rådhus, Vendersgade 30D, 7000 Fredericia.

Deltagere

Bente Ankersen, fmd.

Lars Bornæs

Steffen Andresen Nissen

Signe Bekker Dhiman

Kirsten Marthedal

Annette W. Godt

Inger Nielsen

Bente Refslund

Afbud

May-Britt Andrea Andersen (12/8)

Britta Thuun-Pedersen (13/8)

Peter Høybye (6/9)

Kristine Nygaard Ledet (27/9)

Katrine Skov (27/9)

Kirsten Westh (27/9)

Leif Egholm (27/9)

Hanne M. Sørensen (27/9)

Leif Utermöhl (27/9)

Hans Skou (7/10)

Knud N. Mathisen (uden afbud)

Sekretær for udvalget:

Michel Steen-Hansen

Mere om udvalget [her](#)

1. Godkendelse af dagsorden og referat

Sagsfremstilling

Formanden byder velkommen til Fredericia og orienterer om dagsordenen.

Indstilling

Dagsordenen godkendes – se referatet fra sidste møde [her](#) (godkendt via mail)

Afgørelse

Godkendt.

2. Opfølgning på udvalget seminar i Odense

Sagsfremstilling

Seneste møde i udvalget var seminaret i Odense den 28. februar til 1. februar. Vi samler kort op på seminaret og det opfølgende arbejde.

Seminaret afsluttedes med et fællesmøde med Danmarks Biblioteksforenings Forretningsudvalg. Lærings- og Digitaliseringsudvalget (LDU) indledte mødet med at fremlægge deres idéer til det videre arbejde og helt konkrete planer om konference. Det samlede oplæg kan ses her [2019 Strategi seminar output læring og digitalisering](#). Forretningsudvalget udtrykte en stor tilfredshed med udvalgets oplæg og var imponeret over iderigheden, og påtog sig at arbejde videre med idéen om høring på Christiansborg, som blev realiseret den 11. september, som faldt i uge 37, hvor bibliotekerne har kampagne uge med temaet #LæsLøs.

På det fælles møde blev der draget konklusioner om, at der arbejdes videre med følgende:

- Der arbejdes i et tofaset forløb i forbindelse med udviklingen af National Læsestrategi. Når koalitionsgruppen har færdiggjort deres udkast til National Læsestrategi vil DB planlægge en høring på Christiansborg, for at præsentere strategien, men ikke mindst at skabe opmærksomhed om idéen.
- Efter høringen på Christiansborg arbejdes på at skabe et bredere ejerskab og udvide koalitionen sådan at LÆSNING kan komme højere op på samfundets dagsorden, som andet end blot at kunne læse. Denne fase var inspireret af oplægget om [Folkebevægelsen mod ensomhed som CASE](#) og deres arbejde med at konsoliderer og få en masse partnere med.

Koalitionsgruppen afholder møde i oktober, for at afgøre, hvordan de ønsker at arbejde fremadrettet og om kredsen kan udvides yderligere.

- I 2020 vil udvalget skabe en stor event (konference eller camp) med lærende workshops, oplægsholdere, projektpræsentation og inspiration fra hele verden. Her skal også gerne være deltagelse af både undervisnings- og kulturminister, samt en bred politiske og fagligdeltagelse. Dette projekt arbejdes der videre med efter høringen, ud fra udvalgets mange idéer, beskrevet i [2019 Strategi seminar output læring og digitalisering](#).

Indstilling

At der kort orienteres om forløbet, og sagen drøftes. At konkret planlægning af tages under pkt. 3. og 5.

Afgørelse

Diskussionen blev henlagt til punkt 4.

3. National Læsestrategi

Sagsfremstilling

Udvalget har siden etableringen i 2017 haft fokus på arbejdet med at etablere en National Læsestrategi, som DB har foreslået og stillet sig i spidsen for at koordinere.

På udvalgets seminar i Odense var det også et af omdrejningspunkterne. Her blev der arbejdet med at skabe en stor konference om emnet i 2020, og det blev foreslået at skabe en høring på Christiansborg, hvor man kunne præsentere det oplæg til National Læsestrategi som udvalget har bidraget til, og som den brede Koalitionsgruppe DB har nedsat har færdiggjort – se det her [En stærk læsekultur hos børn og unge: Oplæg til en national læsestrategi](#)”

Siden udvalget seminar har der i biblioteksregi været afholdt flere debatter om emnet på bl.a. Folkemødet og Kulturmødet

Kulturmødet den 23. august:

Skal fremtidens generationer læse?

[Download programmet for debatten.](#)

Høringen på Christiansborg

Blev afholdt den 11. september i Danmarks Biblioteksuge 37 –præsenteredes oplægget på en overtegnet høring på Christiansborg, under forholdsvis stor medie bevågenhed. Det var også både en storpolitisk og fagliginteresse og opbakning til oplægget. Dog blev der ikke lagt op til at kulturministeren i første omgang ville stille sig i spidsen for at gennemføre en National Strategi, men hun var åben for dialog og hvordan enkelte elementer kan understøttes ude i kommunerne. Den dialog ser vi frem til, men det skal nok være på initiativ af os.

På mødet præsenteres høringen og modtagelsen af oplægget til National Læsestrategi.

En opsamling på høringen, medieomtalen og de politiske reaktioner kan ses her db.dk/nationalstrategi

Forud for høringen havde Brian Mikkelsen, direktør i Dansk Erhverv, Steen Bording Andersen, formand for Danmarks Biblioteksforening, Christine Bødtcher-Hansen, direktør i Danske Forlag, Morten Visby, formand for Dansk Forfatterforening og Cecilie Harrits, næstformand i Skole og Forældre sammen skrevet en kronik i Politiken om nødvendigheden af en National Læsestrategi.

På mødet vil kort blive præsenteret hovedpunkterne fra processen om National Læsestrategi, om Kulturministerens og kulturordførernes modtagelse af oplægget.

Slap nu af! Med al den kultur og fordybelse til børn

Vores børn lever i en strøm af indtryk, og behovet for at slappe af stiger. Hvad kan kulturen gøre?

Hvornår: Fredag den 14. Juni 10:30 - 11:15

Hvor: A28 - Den Sociale Scene - Danchells Anlæg

Hvem: Kulturdebattør Katherine Diez udfordre et panel af politikere og fagfolk.

Slap nu af! Med al den læsning og litteratur

Læsning er al lærings moder og en unik kilde til oplevelser. Men børn læser mindre. Hvad gør vi?

Hvor: Fredag den 14. Juni 16:30 - 17:30

Hvornår: CB-Dansk Folkeoplysnings Samråd-Cirkuspladsen

Hvem: Kulturdebattør Katherine Diez udfordre et panel af politikere og fagfolk.

Slap nu af! Med al med al den Kultur

Børn og unge har brug for fordybelse! Er det en samfundsopgave og hvilken rolle spiller fondene?

Hvornår: Lørdag den 15. Juni 10:30 - 15:15

Hvor: A28 - Den Sociale Scene - Danchells Anlæg

Hvem: Kulturdebattør Katherine Diez udfordre et panel af politikere og fagfolk.

SE MERE I FOLKEMØDE APPEN

Michel Steen Hansen vil komme med en [præsentation af de 7 indsatsområder](#) som optakt til en drøftelse af de faglige og politiske perspektiver i oplægget. Desuden hvordan der arbejdes videre med at få forankret den nationale strategi i ministerier, folketing og de nationale interesseorganisationer.

Indstilling

Sagen drøftes og der evalueres på processen.

Afgørelse

Følgende blev præsenteret: [læsestrategi](#)

Orienteringen taget til efterretning, og debatten henlagdes til punkt 4.

4. Læsestrategi og biblioteksudvikling i kommunerne

Sagsfremstilling

Strategi for sprog og literacy 0-18 år som en tværsektoriel indsats i Aarhus

På mødet tager vi udgangspunkt i Aarhus Kommune som i 2017 vedtog en kommunal læsestrategi.

Sprog og læsning har været indsatsområde i Børn og Unge siden udarbejdelsen af Aarhus Kommunes Handlingsplan for sprog og læsning i 2007. Understøttelse af sprogudvikling, læselyst og læse fremme har samtidig været en del af Borgerservice og Bibliotekers strategi 'Læring for alle', så på den måde er det en tværgående indsat mellem forskellige sektorer.

Målet er at løfte alle børns sprog- og skriftsprogskompetencer og styrke læselysten, derfor er det afgørende, at man har stærke, forpligtende samarbejder omkring indsatsen på tværs. På tværs af dagtilbud, skole og biblioteker og i et stærkt og forpligtende samarbejde med forældrene. Alt sammen til gavn for børnene og de unge.

Særligt vigtigt i Aarhus arbejdet er et stærkt professionelt samarbejde for de børn, hvis sproglige og skriftsproglige udvikling ikke forløber som forventet.

Strategi for sprog og literacy lægger sig op ad Aarhus Kommunes børne- og ungepolitik, Politik for Borgerservice og Biblioteker samt visionen om "En god by for alle". Strategien tilbyder dermed en ramme for omsætning af disse politikker på et meget vigtigt fagligt område på tværs af to sektorområder.

Susanne Gilling vil på mødet præsentere Aarhus hovedpunkterne, samt give et overblik og status på alle samarbejdende bag strategien, og hvordan det er gået med implementeringen.

Det tværsektorielle samarbejde set fra kommunaldirektørens bord

Kommunaldirektøren fra Fredericia **Annemarie Zacho-Broe** vil på mødet komme med oplæg til, hvilke muligheder hun ser for at en "Lokal Læsestrategi" kan være et redskab til en større og mere intensiv tværsektoriel indsats. Hun vil med udgangspunkt i hendes arbejde med at skabe tværgående samarbejder i kommunen forholde sig til om "læsning"

kan bruges som en fælles indsats mellem skole, daginstitution, social og kulturområdet, samt hvad der skal til for at det lykkedes.

Børn og unges adgang til digital litteratur

I oplægget til national læsestrategi er to af de indsatsområder der nævnes adgangen til litteraturen for børn og unge, samt nye digitale læseformer. Det er områder som prioriteres meget forskelligt i kommunerne. I forhold til adgangen til de digitale materialer vil **Torbjørn Porsmose Rokamp** fra eReolen komme med oplæg på hvordan arbejdet med eReolenGO går og hvilke samarbejdsmodeller der er ude i kommuner på samarbejdet mellem skoler og biblioteker, herunder også finansiering.

Bibliotekschefens rolle

Bibliotekschefforeningen har på deres årsmødet i år vedtaget et "Håndslag" om børns læsning. I øjeblikket er det ved at blive rammetat i tæt dialog med Centralbibliotekerne og DB. **Pia Henriette Friis** kommer på mødet med oplæg til hvordan biblioteks chefernes rolle er i forhold til at skabe lokale læsestrategier på tværs af institutioner, forvaltninger og politiske udvalg, samt hvad der skal til for at det lykkedes.

På mødet lægges op til en drøftelse til, hvordan udvalget og Danmarks Biblioteksforening kan fremme at læsning bliver brugt som tværgående indsats i kommunerne.

Herunder om der skal nedsættes en arbejdsgruppe, der kan udarbejde et oplæg til kommunerne, der kan bruges som inspiration og til at igangsætte en sådan proces.

Indstilling

Sagen drøftes. Der tages stilling til om der skal nedsættes arbejdsgruppe eller på anden vis arbejdes videre med oplæg om kommunale læsestrategier.

Afgørelse

De fire oplæg var til debat. Se oplæggene her:

- [Børn og unges adgang til digital litteratur Torbjørn Porsmose](#)
- [Bibliotekschefens rolle - Pia Friis](#)
- [Det tværsektorielle samarbejde Annemarie Schou Zacho-Broe.pptx](#)
- [Strategi sprog og literacy 0-18 år Aarhus - Susanne Gilling](#)

Der var opbakning til at skabe flere strategiske partnerskaber på tværs af sektorer for at styrke samarbejdet og fremme læsning, herunder at arbejde på at få flere til at indgå i [Læsekoalitionen](#) for at gøre læsning til en folkesag.

Der var drøftelser af, om hvorvidt der kan laves én fælles betalingsmodel for betaling af eReolen. Det var der ikke enighed om, men det kan være en del af arbejdsgruppens opgave at se på hvilke muligheder der er.

Der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af Bente Ankersen, Bente Refslund, Signe Bekker Dhiman, Lars Bornæs og Michel Steen-Hansen. Arbejdsgruppen skal arbejde med at iværksætte en landsdækkende undersøgelse om, hvilke initiativer der er iværksat med henblik på at skabe en række gode råd til, hvordan man kommer i gang og får god effekt af den lokale læsestrategi.

Gruppen indkaldes i december via doodle.

I første omgang arbejdes med at designe en landsdækkende undersøgelse, der skal afdække hvilke læsestrategier der er igangsat kommunalt. Herunder hvilke samarbejdspartnere indgår, hvordan er den forankret, hvordan er den besluttet? Hvilke fokusområder indgår i strategien? Er der fokus på lystlæsning?

Samt om der er foretaget effektmålinger af læseindsatserne (en del af undersøgelsen kan være hvilke betalingsmodeller der er på eReolenGO).

På baggrund af denne undersøgelse skal arbejdsgruppen komme med en række anbefalinger til hvordan man kan skabe lokale tværsektorielle handlingsorienterede strategier.

5. **Konference**

Sagsfremstilling

På seminaret i Odense planlagde udvalget at de i 2020 vil skabe en stor event (konference eller camp) med lærende workshops, oplægsholdere, projektpræsentation og inspiration fra hele verden. Her skal også gerne være deltagelse af både Undervisnings- og Kulturminister, samt en bred politisk og faglig deltagelse.

Udvalget ved tog at der skulle arbejdes der videre med projektet efter høringen, ud fra udvalgets mange ideer, beskrevet i [2019 Strategi seminar output læring og digitalisering](#).

På dagens møde kommer Michel Steen-Hansen med oplæg til rammer og indhold til en sådan konference, ud fra udvalgets tidligere input og arbejdet med National Læsestrategi.

Indstilling

At der tages stilling til planlægningen af konference i 2020. Herunder om der skal nedsættes en arbejdsgruppe eller hvordan udvalget indgår i planlægningen.

Afgørelse

At [Læsekoalitionen](#) inddrages i planlægningen og udførslen af initiativer, for at skabe en bred forankring uden for bibliotekssektoren.

Efter en længere debat om elementer i en konference udkrystalliserede en idé sig, nemlig at skabe en konkurrence for udskolingen, om hvad der får dem til at læse.

Der kunne være en præmie relateret til emnet, som kunne uddeles til den klasse som kom med de bedste forslag. Eller flere klasser kunne samles til en event, hvor de udviklede i fællesskab.

Efter mødet har Michel Steen-Hansen været i dialog med [Ungdomsøen](#) om at den kunne indgå som en del af konkurrencen, hvor der laves en camp for de unge, hvor de kunne udforme idéer til at få flere til at læse af lyst samt indrettede et bibliotek på øen. Det kræver flere samarbejdspartnere for at finansiere og tilrettelægge det.

Konkurrencen kunne udformes i et partnerskab med f.eks. Dansk lærerforening.

Idéen lanceres på en event på Danmarks Læringsfestival den 4. og 5. marts <https://danmarkslaeringsfestival.dk/> og gennemføres i september f.eks. i forbindelse med Danmarks Biblioteksuge, som DB er i gang med at planlægge hvornår kan laves, samt hvad emnet kunne være sammen med centralbibliotekerne. I den sammenhæng er også en dialog med Danmarks Radio om fælles kampagner, som evt. kunne være lystlæsningskonkurrencen. Det er endnu uafklaret, om alle vil være med i Danmarks Biblioteksuge og hvornår den skal være, men der arbejdes på en snarlig afklaring.

I forbindelse med konkurrencen skal udformes et "læsedebatkit" udformet som en pakke, hvor det enkelte bibliotek kan lave fælles initiativer med skolerne (daginstitutioner, ungdomsuddannelser etc.) om at skabe læselyst og debatter for de voksne omkring børnene.

Der nedsættes en arbejdsgruppe, som indkaldes til møde via Doodle i december:

Bente Ankersen, fmd.

Lars Bornæs

Steffen Andresen Nissen

Signe Bekker Dhiman

Kirsten Marthedal

Annette W. Godt

Bente Refslund

Michel Steen-Hansen arbejder på at lave en egentlig programskitse til gruppen, som eftersendes til arbejdsgruppen inden udgangen af oktober, samt afklare evt. samarbejdspartner inden næste møde i arbejdsgruppen.

6. Udvalgets fremtidige arbejde

Sagsfremstilling

Udvalget drøfter fremtidig arbejdsform og mødefrekvens.

Indstilling

Næste møde fastlægges og der udsendes efterfølgende en doodle for møder i det kommende år.

Afgørelse

Der indkaldes til nyt møde primo 2020.

Bente Ankersen

Michel Steen-Hansen

&

Formand

Direktør